

ቅዱሳን መላእክት

ቅዱስ ማለት በቁሙ የተቀደሰ ክቡር ምስጢን ልዩ ምርጥ ንጹህ ጽሑፊ ማለት ነው (36) ቅዱሳን የሚለው ቃል ደግሞ የቅዱስ ዘር ሲሆን የእግዚአብሔር ገንዘብ የሆኑ ሁሉ የሚጠሩበት ስም ነው ።

መላእክት ስንል ደግሞ መልእክተኛ አገልጋይ ማለት ነው (37)

ከላይ ትርጉሚቸውን የሰጠውን ሁለቱን ቃላት ስናገ ጣጥም ቅዱሳን መላእክት የሚል ዓረፍተ ነገር እናገኛለን ። የተቀ ደሱ መልእክተኞች የተመሰገኑ መልእክተኞች ንጹህ ምርጥ መልእክ ተኞች ማለት ነው ። እንግዲህ ቅዱሳን መላእክት እንዳሉ ሁሉ እርኩ ሳን መላእክትም አሉ ። እነርሱም ቀድሞ ቅዱሳን ሆነው የተፈጠሩ ጌላ ግን በሥራቸው ውድቃን የሆኑ ሠራዊተ አጋገንት ናቸው ።

የቅዱሳን መላእክት ከተማቸው አያር ፣ ራማ ፣ ኤረር ፣ ተብሎ ይጠራል ። ከሰባቱ ሰማያት ውስጥ ናቸው ። ዲያብሎስና ሠራዊቱ ግን በእንጦርጦስ ገደል በባርባሮስ ጽልመት ተወርውረዋል ። ራዕይ ፣ ሀይ ፣ ሀይ ።

የመላእክት ተፈጥሮ

በመላእክት ተፈጥሮ ላይ የተለያዩ ሐሳቦች በሊቃውንቱ ዘንድ ይሰነዘራሉ አንዳንዶቹ የመላእክት ተፈጥሮ ከእሳትና ከነፋስ ነው ። ለዚህም ማስረጃ የብርሃን ዓለም ጳውሎስ የዕብራውያን መልእክት ፩ ፣ ፯ ነው ብለው ያቀርባሉ በዚህ መልእክት ላይ «መላእክቱን ነፋ ሳት የሚላኩትንም የእሳት ነበልባል የሚያደርጋቸው» የሚለውን ዓረፍተ ነገር በሮሜስ ድነው ። ሌሎቹ ሊቃውንት ደግሞ ሲተረጉሙ ይኸ የሚያመለክተው መላእክት በእሳት በነፋስ መመስላቸውን እንጂ ተፈ ጥርአቸው ከእሳት ከነፋስ መሆኑን አይደለም ይሉና በእሳት በነፋስ የተመሰሉበትን ሲተነትኑ ነፋስ ፈጣን ነው መላእክትም ፈጣኖች ናቸው ። ነፋስ ረቂቅ ነው መላእክትም ረቂቅ ናቸው ። እሳት ብሩህ ነው መላእክትም ብሩህን አለም ሆኖ ናቸው ። እሳት ነፋስ ፈጸምያን ፈቃድ ናቸው መላእክትም ፈጸምያን ፈቃድ ናቸውና ። ስለዚህ ነው በእሳት በነፋስ የመሰላቸው ይላሉ ። ታዲያ ከምን ተፈጠሩ ሲባሉ አክሲማሮስ የተባለ ሊቅ እንዳስረዳው የመላእክት ተፈጥሮ «እምግብ አልቦ» ወይም ከአምላካዊ ብርሃን ነው ። «የመላእክት ተፈጥሮ ከአም ላካዊ ብርሃን ነው ከነፋስ ከእሳትስ ተፈጥረው ቢሆኑ አንደኛ ሙተው በፈርሱ በበሰበሱ ነበር ።» በጊል ብለው ይናገራሉ ። (38)

መላእክት ምን ቀን ተፈጠሩ

መላእክት በመጀመሪያው ቀን በዕለተ እሑድ እንደተፈጠሩ ይነገራል ። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጉልህ በዚህ ቀን ተፈጠሩ ብሎ ባይናገርም ዳሩ ግን በዕለተ እሑድ መፈጠራቸውን በአንዳንድ ቦታ ሳይጠቁም አላለፈም ።

ሳዊሮስ ዘእስሙናይን የተባለ የቤተክርስቲያን ሊቅ መላእክት የተፈጠሩ ለይኩን ብርሃን (ብርሃን ይሁን) ባለ ጊዜ ሥጋ የሌላቸው ረቂቃን አድርጎ እሑድ በመጀመሪያው ሰዓት ከብርሃን ነው የፈጠራ ቸው ብሏል ።

ቅዱስ ዳዊትም «መላእክት ሁሉ አመሰግኑት አሐይና ጨረቃ ከዋ ክብት ብርሃን ሁሉ አመሰግኑት አርሱ ብሎአልና ሁነም አርሱም አዝዙአልና ተፈጠሩም» ማለት ይቻላል፡ ፪—፩ ብሎ መላእክት በመጀመሪያው ቀን በዕለተ እሑድ መፈጠራቸውን ገልጿል ። ቀሌምን ጠበም «በመጀመሪያው ቀን እሑድ ሰማይንና መላእክትን ሁሉ ፈጠርኩዋቸው ይህንም ለሙሴ አልነገርኩም» ይላል (39)

የመላእክት ባህሪ

መላእክት በፍጥረታቸው ረቂቃን መናፍስት ስለሆኑ ሥጋና አጥንት የላቸውም አያገቡም አይጋቡም፣ አይበሉም አይጠጡም ። ይህንንም መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስረዳው እውነት ነው ማቴ ፳፪፣ ፴፩ ሊቃ ፳፬፣ ፴፱ ።

መጽሐፍ ቅዱስን እንዳሻቸው የሚተረጉሙ አንዳንዶች ግን ዘፍ ፯፣ ፪ ያለውን በመጥቀስ መላእክት ያገባሉ ይጋባሉ እያሉ ያስተትምራሉ ። በዚህ ቦታ «የእግዚአብሔር ልጆች የሰውን ሴቶች ልጆች አገቡ» ማለቱ መላእክት የሰውን ሴት ልጆች አገቡ በፍትወት ረከሱ ማለት አይደለም ።

በእርግጥም መላእክት በመጽሐፍ ኢዮብ ፩፣ ፯ ላይ እንደተጠቀሰው «የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉ» ግን የእግዚአብሔር ልጆች የሚለው አነጋገር ሁል ጊዜ ለረቂቃን መላእክት ብቻ የሚነገር አይደለም ። በዘፍ ፯፣ ፪ መላእክት (የእግዚአብሔር ልጆች) የተባሉት ረቂቃን መላእክት ሳይሆኑ ሰዎች ናቸው ። ሥጋና አጥንት የላቸው ሰዎች እንጂ በቁሙ መላእክት አይደሉም ። በደብር ቅዱስ ከሴት ርቀው ንጽሕጠብቀው ይኖሩ የነበሩ ደቂቃ ሴት ናቸው ። ስለምን (የእግዚአብሔር ልጆች) አላቸው ቢባል ስለ ሁለት ነገር ነው ።

፩ኛ/ ስለአለቅነታቸው

፪ኛ/ ስለንጽሕናቸውና ስለቅድስናቸው ነው ።

፫ኛ/ ስለአለቅነታቸው ፡— ለተባለው መልአክ የግእዝ ቃል ሲሆን ትርጉሙም አለቃ ማለት ነው መላእክት አለቆች ይሆናል ። መጽሐፍ ቅዱስም በዚህ መንፈስ ቃሉን ተጠቅሞበት እና ገኛለን ።

የሐንሰ ራዕይ ፪፣ ፩፣ ፲፪ ። ፫፣ ፩፣ ፯፣ ፲፬ በእነዚህ ቦታዎች «ወደ ቤተክርስቲያን መልአክ እንዲህ ብለህ ጻፍ» ማለቱ ለነግህኤል፣ ለነገብርኤል ማለቱ ሳይሆን ለቤተክርስቲያናቱ አለቆች ማለቱ ነው ። የዚህ ደብር አለቃ እንደሚባለው ማለት የሚያመለክተው መላእክት በእሳት በነፋስ መመሰላቸውን እንጂ ተፈጥሮአቸው ከእሳት ከነፋስ መሆኑን አይደለም ይሉና በእሳት በነፋስ የተመሰሉበትን ሲተነትኑ ነፋስ ፈጣን ነው መላእክትም ፈጣኖች ናቸው ። ነፋስ ረቂቅ ነው መላእክትም ረቂቃን ናቸው ። አሳት ብሩህ ነው መላእክትም ብሩሃን አለምሮ ናቸው ። አሳት ነፋስ ፈጸምን ፈቃድ ናቸው መላእክትም ፈጸምን ፈቃድ ናቸውና ። ስለዚህ ነው በእሳት በነፋስ የመሰላቸው ይላሉ ። ታዲያ ከምን ተፈጠሩ ሲባሉ

እከሲማሮስ የተባለ ሊቅ እንዳሰረዳው የመላእክት ተፈጥሮ «እምግብ አልቦ» ወይም ከእምላካዊ ብርሃን ነው ። «የመላእክት ተፈጥሮ ከእም ላካዊ ብርሃን ነው ከነፋስ ከእሳትስ ተፈጥረው ቢሆኑ አንደኛ ሙተው በፈረሱ በበሰበሱ ነበር ።» በኋላ ብለው ይናገራሉ ። (38)

መላእክት ምን ቀን ተፈጠሩ

መላእክት በመጀመሪያው ቀን በዕለት እሁድ እንደተፈጠሩ ይነገራል ። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጉልህ በዚህ ቀን ተፈጠሩ ብሎ ባይናገርም ጻፋ ግን በዕለት እሁድ መፈጠራቸውን በአንዳንድ ቦታ ሳይጠቁም አላለፈም ።

ሳዊሮስ ዘእስሙናይን የተባለ የቤተክርስቲያን ሊቅ መላእክት የተፈጠሩ ለይኩን ብርሃን (ብርሃን ይሁን) ባለ ጊዜ ሥጋ የሌላቸው ረቂቃን አድርጎ እሁድ በመጀመሪያው ሰዓት ከብርሃን ነው የፈጠራቸው ብኋል ።

ቅዱስ ዳዊትም «መላእክት ሁሉ አመስግኑት ጸሐይና ጨረቃ ከዋ ከብት ብርሃን ሁሉ አመስግኑት እርሱ ብሉአልና ሁነም እርሱም አዝዘአልና ተፈጠሩም » መዝ 192 : 5-6 ብሎ መላእክት በመጀመሪያው ቀን በዕለት እሁድ መፈጠራቸውን ገልጿል ። ቀሌምን ጠስም «በመጀመሪያው ቀን እሁድ ሰማይንና መላእክትን ሁሉ ፈጠርኩባቸው ይህንም ለሙሴ አልነገርኩም» ይላል (39)

የመላእክት ባህሪ

መላእክት በፍጥረታቸው ረቂቃን መናፍስት ስለሆኑ ሥጋና አጥንት የላቸውም አያገቡም አይጋቡም ፣ አይበሉም አይጠጡም ። ይህንንም መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስረዳው እውነት ነው ማቴ 28 : 9 ሊቃ 28 : 9 ።

መጽሐፍ ቅዱስን እንዳሻቸው የሚተረጉሙ አንዳንዶች ግን ዘፍ 2 : 2 ያለውን በመጥቀስ መላእክት ያገባሉ ይጋባሉ እያሉ ያስተተምራሉ ። በዚህ ቦታ «የእግዚአብሔር ልጆች የሰውን ሴቶች ልጆች አገቡ» ማለቱ መላእክት የሰውን ሴት ልጆች አገቡ በፍትወት ረከሱ ማለት አይደለም ።

በእርግጥም መላእክት በመጽ አዮብ 2 : 2 ላይ እንደተጠቀሰው «የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉ ። ግን የእግዚአብሔር ልጆች የሚለው እነጋገር ሁል ጊዜ ለረቂቃን መላእክት ብቻ የሚነገር አይደለም ። በዘፍ 2 : 2 መላእክት (የእግዚአብሔር ልጆች) የተባሉት ረቂቃን መላእክት ሳይሆኑ ሰዎች ናቸው ። ሥጋና አጥንት ያላቸው ሰዎች እንጂ በቁሙ መላእክት አይደሉም ። በደብር ቅዱስ ከሴት ርቀው ንጽሕጠብቀው ይኖሩ የነበሩ ደቂቃ ሴት ናቸው ። ስለምን (የእግዚአብሔር ልጆች) አላቸው ቢባል ስለ ሁለት ነገር ነው ።

- 28/ ስለአለቅነታቸው
- 29/ ስለንጽሕናቸውና ስለቅድስናቸው ነው ።

፩ኛ/ ስለአለቅነታቸው ፡— ለተባለው መልአክ የግእዝ ቃል ሲሆን ትርጉሙም አለቃ ማለት ነው። መላእክት አለቆች ይሆናል ። መጽሐፍ ቅዱስም በዚህ መንፈስ ቃሉን ተጠቅሞበት እና ገኛለን ።

የሐንስ ራዕይ ፪ ፡ ፩፣ ፮፣ ፲፪ ። ፫ ፡ ፩፣ ፮፣ ፲፬ በእነዚህ ቦታዎች «ወደ ቤተክርስቲያን መልአክ እንዲህ ብለህ ጻፍ» ማለቱ ለነሚካኤል ፣ ለነገብርኤል ማለቱ ሳይሆን ለቤተክርስቲያናቱ አለቆች ማለቱ ነው። የዚህ ደብር አለቃ እንደሚባለው ማለት ነው። ደቂቃ ሴትም ወላእክት መባላቸው አለቆች ስለሆኑ ነው።

፪ኛ/ ጥክንያት ስለንጽሕፍቸውና ስለ ቅድስናቸው ፡

ሰዎች ስብአዊ ባህርይ ብቻ አይደለም ያላቸው ማንኛውም ሰው የእንሰሳት ባህርይ፣ የወላእክት ባህርይ፣ እንዲሁም ሰዎዊ ባህርይ ይታይበታል። ግዜ ሳይወስን የሚበላ የሚጠጣ ። እንዲሁም ከሥርዓት ውጥቶ ሥርዓት እንደሌላቸው እንደ እንሰሳት የሚኖር ከሆነ እንሰሳዊ ጸባይ አይሉበታል ይባላል። ከእህል ከውሃ ርቆ ንጽህ ጠብቆ በጾም በትገርምት እግዚአብሔርን እያላገለገለ ስን ሲኖር ማለቅ ጸባይ ተላብሷል ይባላል። ጾም በመልአካዊ ሥርዓት ወስጥ ማለት ነው። ግዜ ወስኖ መብላት መጠጣት በሕጉ በትእዛዙ ማለት ስብአዊ ጸባይ ነው። እንግዲህ በደብረ ቅዱስ ይኖሩ የነበሩ ደቂቃ ሴት ከሴት ርቀው ንጽሕ ጠብቀው በጾም በጸሎት ገዳም ገድመው ከቃየል ልጆች ተለይተው ይኖሩ ስለነበር የእግዚአብሔር ልጆች (መላእክት) ተብለው ይጠሩ ነበር። በአንጻሩ ደግሞ የቃየል ልጆች የራሳቸውን ስም ለማስጠራት ብቻ የሚጥሩ ሥጋዊ ጸባይ ያየለባቸው ስለነበር የሰው ልጆች ተባሉ። እነዚህ የእግዚአብሔር ልጆች የተባሉ ደቂቃ ሴት እንደ ቀን የቃየልን ልጆች አይተው በወልካቸው ማግር ተማርከው በፍትወት መነደፋቸውን በዝሙት ማወቃቸውን ሙሴ ሲጽፍ የእግዚአብሔር ልጆች ከሰው ልጆች ጋር በፍትወት ረከሱ ብሎ ጻፈ። ሄኖክ የእግዚአብሔር ልጆች የተባሉት ደቂቃ ሴት መሆናቸውን ገልጾ ጽፏል ሙጽ ሄኖክ ፪ ፡ ፩—፫ (40)

ደግሞም ዛሬም ንጽሕፍቸውን ቅዱስናቸውን የጠበቁ ካሉ እንደ ደቂቃ ሴት የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው እንደሚጠሩ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስገነዝቡን ነው። «የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን ልንጠራ አብ እንዴት ያለውን ፍቅር እንደሰጠን እዩ» ፩ኛ የዮሐንስ መልአክት ፫ ፡ ፩ ።

ከእግዚአብሔር በጥምቀት የተወለደ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል። ነገር ግን መላእክት ነን ማለት አይደለም። ስለዚህ ሙሴ ጌታ ያለውን «መላእክት አያገቡም አይጋቡም» ብሎ የተናገረውን አስተባብሎ አገቡ ማለቱ አይደለም። ፍትወት ሥጋ በለባሰው ላይ እንጂ በረቂቃን መላእክት ባህርይ የለም።

የመላእክት አገልግሎት

መላእክት እግዚአብሔርና ሰውን ያገለግላሉ ። እግዚአብሔርን ያለ እረፍት የመሰጠታል በመንበሩ ዙሪያ ሆነው ያለማቋረጥ ቅዱስ ፣ ቅዱስ ፣ ቅዱስ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ምድር ሁሉ በክብሩ ተሞልታለች እያሉ የመሰጠት ። ኢሳ ፮ ፣ ፪-፫ ራዕይ ፬ ፣ ፬-፲፩ የመላእክት ምግባቸው መጠጣቸው ስብሐተ እግዚአብሔር ነው ። እግዚአብሔርን ከማመስገናቸውም በተጨማሪ ወደ ላካቸው ሥፍራ በፍጥነት ይሔዳሉ ።

መላእክት ሰውን የሚያገለግሉት በተራዳኢነታቸው በአማላ ጅነታቸው ነው ። ከፈጣሪ አማልደው ምህረትን ያሳጣሉ ። ይኸም የመላእክት አገልግሎት በአንድ መንገድ ብቻ ሳይሆን በሁለት ላይ ገደ ነው ከእግዚአብሔር ዘንድ ምህረትን ይዘው እንደሚመጡ ሁሉ የሰዎችን ልጆች ልመናም ወደ እግዚአብሔር ይዘው ይወጣሉ ።

ስለ ተራዳኢነታቸው

መዝ ፺/፺፩ ፣ ፲፩ «በመንገድህ ሁሉ ይጠብቅህ ዘንድ መላእክቱን ስለ አንተ ያዘዛቸዋልና እግርህም በድንጋይ እንዳትሰናከል በእጆቻቸው ያነሡሃል ።

ከእዚህ አባባል እንደምንረዳው መላእክት በእግዚአብሔር የታመነን ሰው ሁሉ በሚሄድበት መንገድ ሁሉ አብረው በመሄድ ችግር እንዳይገጥመው በሰውር እንደሚጠብቁት ነው ።

አሪት ዘፍጥ ፵፰ ፣ ፲፮ «አባቶቹ አብርሃምና ይስሐቅ በሬቱ የሄዱበት እርሱ እግዚአብሔር ከታናሽነቱ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ እኔን የመገበኝ እግዚአብሔር ከክፉ ነገር ሁሉ ያዳኝ መልአክ እርሱ እነዚህን ብላቴኖች ይባርክ»

ያዕቆብ የተራዳውን መልአክ ስም ጠርቶ ምናሴንና ኤፍሬምን እንዲባርክ ጠይቁአል ። ስለዚህ ዛሬ እኛስ ያዕቆብን አብነት እድር ገን ሲቀመልእክት ቅዱስ ሚካኤል እንዲሁም ቅዱስ ገብርኤልንና ሌሎችን መላእክት በወርቅ መስቀላችሁ ባርኩን እርዱን ብንል ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ የሚያሰኝ ምኑ ነው?

- ትንቢተ ዳንኤል ፫ ፣ ፳፬-፳፰ ሦስቱን ሕጻናት መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል ተራድቱአቸዋል ።
- ዳንኤል ፮ ፣ ፳፪ «አምሳኬ መልአኩን ልኮ የአንበሶችን አፍ ዘጋ» ዛሬም መላእክት እንደተራበ አንበሳ አፉን ከፍቶ ሊውጠን የሚያጋሣውን ሰይጣንን ቅዱሣን መላእክት አፉን እንዲዘገግሉን ብንጠራቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ ያሰኛል ?
- መዝሙር ፱፫(፱፬) ፣ ፩ «የእግዚአብሔር መልአክ በሚፈሩት ሰዎች ዙሪያ ይሰጥራል ፣ ያድናቸውማል»

ከዚህ እንደምንረዳው መላእክት በሚያከብራቸው በሚወዳቸው በአማላጅነታቸው በሚተማመን ሰው (ጉባኤ) ጠካክል በመገኘት ከማንኛቸውም ጠጥፎ ነገር ያድኑ አቸውማል ። ክብርን ለሚገባው ክብርን ማስጠት እንዳሉብን መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምረናል ። ስለሆነም የእግዚአብሔር መልአክ በሚፈሩት ሰዎች ዙሪያ ብቻ ሲሰፍርና ሲያድናቸው በማይፈሩት (በማያከብሩት ሰዎች ዘንድ ግን እንደ ማይገኝ ዳዊት ያስገነዝባል ።

— አሪት ዘጸ ፳፫ : ፳ «በጠንገድህ ይጠብቅህ ዘንድ ወዳዘጋጀሁትም ስፍራ ያገባህ ዘንድ እነሆ እኔ መልአክን በፊትህ እሰድዳለሁ ። በፊቱ ተጠንቀቁ ቃሉንም አድምጡ ስሜም በእርሱ ስለሆነ ኃጢአት ብትሠሩ ይቅር አይልምና አታስመርሩት»

ይቅር አይልምና አታስመርሩት ማለቱ መላእክት ከእግዚአብሔር የተሰጣቸው ሥልጣን እንዳላቸው ማመልከቱ እንደሆነ ግልጽ ነው ። ልናስመርራቸው አይገባም ። ብናሳዝናቸው ግን ይቅር አይሉንም ለዚህም አብነት የሚሆነን የካዘርያስ ታሪክ ነው

ዘካርያስ የመልአኩ የቅዱስ ገብርኤልን ቃል ባለመስማቱ በመጠራጠሩ ቅዱስ ገብርኤል ዲዳ እንዳደረገው በሉቃ ፩ : ፳ ላይ የሰፈረ ነው ። አመጣጡ ለብስራት ነበር ዳሩ ግን ዘካርያስ ስላስቆጣው ነበር ያልመጣበትን ፍርድ የፈረደበት እንግዲህ መላእክት ከእግዚአብሔር መላክ ብቻ እንጂ ሌላ ማድረግ አይችሉም ከተባለ ቅዱስ ገብርኤል የተላከው ለብሥራት ነበር ታዲያ ያልተላከበትን ዲዳ ማድረግ ለምን ሲፈጽም እግዚአብሔር አልተቆጣውም?

ትንቢተ ዳንኤል ፲ : ፲፫ «የፋርስ መንግሥት አለቃ ግን ሃያ አንድ ቀን ተቋቋሙኝ እነሆም ከዋነኞቹ አለቆች አንዱ ሚካኤል ሊረዳኝ መጣ እኔም ከፋርስ ነገሥታት ጋር በዚያ ተውሁት»

በመላእክት ተራዳኪነት ማመን በሌላ አምላክ ማመን ማለት አይደለም ። ለዚህም ዳንኤል ራሱ ምሥክር ይሆናል የፋርስ መንግሥት አለቃ (ሰይጣን) በተቋቋሙው ጊዜ የታላቁን መልአክት የቅዱስ ሚካኤልን ረዳትነት ሽቷል ። ቅዱስ ሚካኤል ሊረዳው መመጣቱን ጠቅሷል እንግዲህ ዳንኤልን የሙሰላ የእግዚአብሔር ሰው የመልአኩን እርዳታ ሲሻ እኛ ግን በራሳችን ጸሎት ብቻ ታጠብቅን እንኖራለን ብንልና የመላእክትን ተራዳኪነት ብንንቅ ከእግዚአብሔር ጸጋ በአፋ (ውጭ) እንደሆንን ልንረዳው ይገባናል ። የትዕቢት መንፈስ ያደረብን መሆኑንም መግለጻችን ነው ።

መላእክት ከጥንቱ የተፈጠሩት ሰውን ሊረዱ ሊራዱም ጭምር ነው ። ስለዚህ በመላእክት አማላጅነት መታመኑ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ነው ። ዳንኤል በም ፲፪ : ፩ «ስለ ሕዝብህ ልጆች የሚቆመው ታላቁ አለቃ ሚካኤል ይነግሳል» በማለት መላእክት በአማላጅነታቸው ለሚተማመኑ ለእግዚአብሔር ልጆች በተራዳኪነት እንደሚቆሙላቸው ገልጾአል ።

መላእክት ስለ ሰው ልጆች መጸለይ (ማግለድ) እንደሚችሉ ነብዩ እግዚአብሔር ዘካርያስ ገልጾአል «...የእግዚአብሔር መልአክ መልሶ አቤቱ የሠራዊቱ ጌታ ሆይ እነዚህን ሰባ ዓመት የተቆጣሃቸውን ኢየሩሳሌምንና የይሁዳን ከተሞች የማትምራቸው እስከመቼ

ነው? አለ... እግዚአብሔርም መልሶ ከእኔ ጋር ይነጋገር ለነበረው መልእክ በመልካምና በሚያጽናና ቃል ተናገረው ። በለዚህም ከእኔ ጋር ይነጋገር የነበረው መልእክ እንዲህ አለኝ ስበክ እንዲህም በል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ።... ወደ ኢየሩሳሌም በም ሀረት ተመልሻለሁ» ትን ህክ ፩ ፣ ፲፪—፲፮ ።

እንግዲህ መልእኩ «ሰባ ዓመት ሙሉ የተቆጣሃቸውን ኢየሩሳሌምንና የይሁዳን ከተሞች የማትምራቸው እስከ መቼ ነው?» የሚለው ጥያቄ የአማላጅነት ጥያቄ ነው ። ግራቸው እንጂ ግለት ነው ይህም ጥያቄ የልዑና ዓይነት መሆኑን ለማረጋገጥ ብንኛ የእግዚአብሔርን መልስ ማስተዋል ነው ። እግዚአብሔር የመልእኩን አማላጅነት ስለተቀበለ ወደ እስራኤል በምሀረት መመለሱን ለሙሉ ነገረው ። መልእኩም አማላጅነቱ ተቀባይነት ስላገኘ ወደ ዞካርያስ አስተላለፈ ። እንግዲህ እግዚአብሔር መልእኩ ፩ኛ/ በለ እስራኤል ሕዝብ ሊያማልኵ ወደ ፈጣሪው በቀረበ ጊዜ «ምን ለገባህ እንተን በሥራዬ ምን ጥልቅ አደረገህ» ብሎ የቁጣ መልስ አልሰጠውም ። ይልቁንስ የመልእኩን ባለሟልነት ይገልጽ ዘንድ በመልካምና በሚያቆላምቱ ቃል ተናገረው እንጂ ። ትሁቱ ጌታ ከጋጠላት በስተቀር የሚያስቆጣው ነገር ስለሌለ የመልእኩን ርህራሄና አማላጅነት እንደ ወደደለትና አስደሳች የሆነ መልስ እንደሰጠው ጤናማ አእምሮ ያለው ሁሉ የሚያስተውለው ነው ።

— ሉቃ ወን. ፲፱ ፣ ፲—፱ «እንዲህ ብሎ መለሰላቸው አንድ ሰው በታወቀች በወይኑ ቦታ ውስጥ በለስ ነበረችው ፍሬ ሊለቅም ወደ እስከ ሔደ አላገኘም የወይኑን ጠባቂ የዛችን በለስ ፍሬ ሊለቅም ሲመላለስ እነሆ ሦስት ዓመት ነው አላገኘሁም እንግዲህ ምድራችንን እንዳታገንን ቁረጣተ አለው እሱም መልሶ እንዲህ አለው ። አቤቱ የዘንድርን እንኳ ተዋት ዙሪያዋን ቆፍራ አፈር እስከአስታቅፋት ፍግ እስከ አፈሰሰት ድረስ ። ምናልባት ለከርም ታረራ እንደሆነ ያለዚያ ገን እንቆርጣታለን»

የምሳሌው ትርጉም ፡— እንደሚከተለው ነው ፡

- አንድ ሰው የተባለው እግዚአብሔር (ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ) ነው
- በበለስ የተመሰለችው አንድም ቤተ እስራኤል ነች እንዲሁም በምድር ላይ ያሉ ሰዎች ናቸው ።
- የወይን ቦታ ስራተኛ (ጠባቂ) መላእክት ናቸው ።

ትንታኔ 1

፩ኛ/ እግዚአብሔር የሰውን ሥጋ ተዋሕዶ (ሰው ሆኖ) ሕግ በሚጠበቁበት በኢየሩሳሌም ያሉትን አይሁድ ሊያድን እንዲሁም ሃይማኖት ምግባር ባገኘባቸው ብሎ መጣ ። ነገር ግን ከእስራኤል ዘንድ ሃይማኖት ምግባር አላገኘባቸውም መጋቤ ሐዲስ ቅዱስ ገብርኤልን ምግባር ሃይማኖት ባገኘባቸው ብዬ ስመላለስ እነሆ ሦስት አመቱ (ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በኢየሩሳሌም ዞሮ ያስተማረው ሦስት

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

ዓመት ነው ይህንን ሲያው ለክት ነው) ። ነገር ግን ሃይማኖት ምግባር አላገኘውባቸውም ለሌላው ሕዝብ ምሳሌ ሆነው የእነሱን ምሳሌ ተከትሎ ከእውነተኛው የሙዳን ሙንገድ እንዳይወጣ አጥፋቸው ብሎ ቅዱስ ገብርኤልን ያዘዋል ። ሙጋቤ ሐዲስ ቅ/ገብርኤልም ለጌታ ሙልሶ «ጌታ ሆይ ምናልባት ለሚሮ ጣው ዘመን ሃይማኖት ቢይዙ ምግባር ቢሠሩ እርዳቸዋለሁ ወይም ተራድቼ ሥራ እስካወራቸው ድረስ ለሣሬው ታገላቸው ። ነገር ግን የእኔን ተራዳኢነትን ቀው ወደ ሃይማኖት ወደ ፍጹም ምግባር የማይገቡ ከሆነ ታጠፋቸዋለሁ ማለቱ ትዕዛዝህ ተረጸሚ ይሁን ።

ጌ/ «አስቀድሞ ለአይሁዳዊ ደግሞም ለግሪክ ሰው እግዚአብሔር በሰው ፊት አያደላምና» ሮሜ ፪ ፡ ፲፩ እንደተባለው ሁሉ ምሳሌው በአይሁድ ብቻ ተሞስሎ የሚያባቃ አይደለም ። ላው የአዳም ዘርን የሚያካትት ነው ። ከላይ እንደተጠቀሰው እግዚአብሔር ለአንድ ወገን ብቻ አይደለምና አምላክነቱ ስለዚህ ምሳሌው ለእስራኤል ዘንፍስ ለክርስቲያኖች ሁሉ የተሞሰለ ነው ።

ጌታችን በምድር ላይ በሚኖሩ የአዳም ዘሮች ኃጢአት አዘኖ ጠባቂ ሙላእክቶቻቸውን ጠርቶ «እነሆ ሃይማኖት ምግባር ስረልግባቸው ይኸው ሦስት ዓመቱ ነው ። ሦስት ዓመት የሚለውን በሰዎች የእድሜ ደረጃ ይመስላል ። የሰው ልጅ አራት የዕድገት ወቅቶች እንዲሉት የታወቀ ነው ። የሀጻንነት ፣ ጉርምስና ፣ ጉልምስና ፣ እርግና (እርጅና) እንግዲህ ሦስት ዓመት ሲል ሕጻኑን ትቶ ሌሎች ሦስት የእድገት

ደረጃዎችን ሲያው ለክት ነው ። ሕጻንነት ገጽሐ ጠባይ የማያድፍበት የፍጹምነት ወቅት ስለሆነ «እውነት እላችኋለሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት እንደሕጻን የማይቀበላት ሁሉ ከቶ አይገባበትም አላቸው» ማርቆስ ፲ ፡ ፲፭ በቀሩት በሦስቱ የእድገት ደረጃዎች በየጊዜው ጌታ ወደ እኛ ሕይወት በመንፈስ ይመላለሳል ። በጉርምስናችን ወቅት ህይወታችንን ይጎበኘዋል የቅድስና ሕይወት ያጣል አዘኖ ይሕዳል ከእንደገና ስሜታችን በረድ ባለበት ወቅት ደግሞ ዛሬስ ፍሬ አፍርተው ይሆን ብሎ ህይወታችንን ይጎበኘዋል ። ፍሬ ሃይማኖት የለም ከእንደገና በስተርጅና ዘመናችንም ይጎበኘናል ከርሞ ጥጃዎች አሁንም ሕይወታችን እንደ ጎለቆለ ነው ። ጌታም ተቆጥቶ ጠባቂ ሙላእክትን «እነሆ ወደዚህ ሰው ህይወት ስመላለስ ሦስት ጊዜዬ ነው ። ነገር ግን እርሱ ከዛሬ ነገ ፍሬ ሃይማኖት ያፈራል ብዬ ስጠብቀው እየባሰበት ነው ስለዚህ እሱን አብነት አድርገው ሌሎችም ከሃይማኖት ከምግባር በአፋ እንዳይሆኑ አስወግዱት» ብሎ ያዘቸዋል ጠባቂ ሙላእክትም ፡ «አቤቱ ጌታ ሆይ ይህኛን ያሁንዋን ብቻ ታገስ እኛ ተራድተን ምግባር እንዲሠራ እናደርገዋለን ዳሩ ግን ተራዳኢነታችንን ንቆ ምግባር የማይሠራ ከሆነ ታጠፋቸዋለሁ» በማለት በአማላጅነታቸው አማላጅነታቸውን ተራዳኢነታቸውን ጥላ ከለላ አድርጎ ለሚኖር ሰው ያማልዱታል ከመቀስፍም ያድኑታል ። ታዲያ እንዲህ ሲባል አማላጅቻችን ያሰምሩናል እያልን ወደ ፍጹም ምግባር ከመግባት ወደ ኋላ እንደንል አይደለም ። አማላጅቻችንን አማልዱን ስንል ሃይማኖትና ምግባር ይዘን ሙሆን አለበት አለበለዚያ ራሳችንን በኃጢአት «ውስጥ ሆን ብለን ከተን አማልዱን እያልን ብንጮህ መቅሰፍት ይከተለናል እንጂ ምህረት አይወርድልንም» እግዚአብሔር የሚዘበትበት አምላክ አይደለምና ራስን ከኃጢአት ለማውጣት ሳይጥሩ ቅዱሳንን አማልዱን ማለት በእነርሱም ሆነ በእግዚአብሔርም ላይ ከማሾፍ የተለየ አይደለም ። ስለዚህ የቅዱሳን ሙላእክትን አማላጅነት ሳናውቅ ለምንሰራው ኃጢአት ሲረዳን አውቀን ስለ ኃጢአታችን አማልደው የሚያስምሩ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

ሙላእነት አሉን ብለን ኃጢአት ሙሥራት ሐኪም ዘመድ አለኝ ብሎ ሆድን በቢላዎ እንደመዘንጠል ይቆጠራል ።

ሉቃ ወን. ፩ ፣ ፲፱ «እኔ በእግዚአብሔር ፊት የምቆመው መልአኩ ገብርኤል ነኝ»

አየኸውን! የእግዚአብሔር ባለሟል ቅዱስ ገብርኤል ስለባለሟልነቱ ሲናገር «በእግዚአብሔር ፊት የምቆመው ገብርኤል ነኝ»

ሲል በእግዚአብሔር ፊት የምቆመው ማለቱ በቁሙ ለእግዚአብሔር የተወሰነ ፊት ኖሮት እርሱም እንደ ንጉስ ወታደር በእግዚአብሔር ፊት ተገትሮ የሚቆም መሆኑን አይደለም ። ሊያሳውቅ የፈለገው የእግዚአብሔር ፊቱ ወደ ሁሉም ነው በአራቱም አቅጣጫ ነው ። ቅ/ገብርኤል ሊገልጽ የፈለገው አማላጅነቱን ነው «የእግዚአብሔር ባለሟል የምሆን እኔ ገብርኤል ነኝ» ማለቱ ነው ምንግዜም ከእግዚአብሔር የማይለይ ለዳንኤል ራዕይን የገለጠ እሱ ነውና ። በእግዚአብሔር ፊት መቆም ማማለድን (ባለሟልነትን) የሚገልጽ መሆኑን በመዝሙር ፲፮ (፲፯) ፣ ፳፫ ላይ የምናነበው ነው «የተመረጠው ሙሴ በመቅደሱ ጊዜ በፊቱ ባይቆም ኖሮ» ማለቱ ባይማልዳቸው ኖሮ በባለሟልነቱ በእግዚአብሔር ዘንድ ባይለምንላቸው ኖሮ ማለት እንደሆነ ከማንም የተሰወረ አይደለም ። እንደዚሁም ቅ/ገብርኤል በእግዚአብሔር ፊት የምቆም ማለቱ አማላጅነቱን ባለሟልነቱን ሲገልጽ ነው ። እንዲሁም ሙላእነት የትም ቦታ ማገኘታቸውን በዚሁ አባባል እንረዳለን የእግዚአብሔር ፊት የትም ቦታ ነው ካልን ሙላእነትም እግዚአብሔር ባለበት ቦታ ሁሉ ካልጠፋ እሱ ባለበት ቦታ እነርሱም የሚኖሩ ከሆነ የትም ቦታ ብንጠራቸው ይራዱናል ማለት ነው ።

ቅዱስ ጳውሎስ የሙላእነትን ተራዳኪነት ሲገልጽ ሰውን ለማገዝ የሚላኩ የሚያገለግሉ ናቸው ብሏል ። ዕብ ፩ ፣ ፲፬ ዛሬ በዚህ ዓለም ሰው የአለየውን ጸሎት ያቀረበውን ሙስዋዕት ለሚሳረግ ይወጣሉ ይወርዳሉ ጳላ ግን ዋጋቸውን ተቀብለው አርፈው ይኖራሉ ። ዛሬ ግን እኛን በማማለድ ይራዳሉ ።

ቅዱሳን ሙላእነት በአማላጅነታቸው ለሚተማሙ ለክርስቶስ ሳውያን ጸሎታቸውን በእግዚአብሔር ፊት ማቅረብ እንደሚችሉና ፍጹም ምሕረት ሊያሰጡ እንደሚችሉ የሐንስ በራእይ ተመልክቶታል ። የሐንስ ራእይ ፳. ቀ. ፫—፮ ። ሌላ ሙላእነት ከወደ ምሥራቅ መጣ በታቦቱ (በመሠዊያው) ፊት ቆመ የወርቅ ጽና ይዟል (በቁስ አምሳል ነው ያየው) በመንበሩ ላይ ባለ በታቦቱ ፊት ለቅዱሳን ጸሎት አምሳል መርገፍ የሚሆን ብዙ ዕጣን ያሳርግ ዘንድ አፍሰው ሰጡት ።

የዕጣኑ ጢስ ለቅዱሳን ጸሎት አምሳል ከመሆን ጋራ ወደ እግዚአብሔር ያረገው በሙልክኩ እጅ ነው ። ማዕጠንተ ወርቁን እንሥቶ የጋተለን ጸሎት አምሳል (ምሳሌ) የሚሆን ጎራረ ዕጣኑን ወደ ምድር ደፋው ወደ ምድር ለደፋው ጊዜ ነጉድጓድ ሙብረቅ ደብረቅልቅ ሆነ እለ ። ኃጢአትን በሠሩ ሰዎች ላይ ሙቅደሱ ታዘዘ ሲል ነው ።

እንደ ሙላእነት የተባለው ሙጋቤ ብሉይ ቅዱስ ሚካኤል ነው ። የወርቅ ጽና መያዙ ጸሎት የሚያሳርግበትን ሥልጣን በእግዚአብሔር ማግኘቱን ሲገልጽ ነው ።

በጎ ሙዳ ያለው ጸሎት ከቀደሙት ቅዱሳን ጸሎት ጋራ በሱ ቃል ወደ እግዚአብሔር ዐረገ ። የቀደሙት ቅዱሳን ጸሎትን የሚያሳርግበትን ሥልጣን ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደተቀበለ ሁሉ ኃጥ አንን የሚያጠፋበትን ሥልጣን ገንዘብ አድርጓል ። ለጸድቃን እንደ አለየ በኃጥአን ጸለየባቸው ። በኃጥአን ላይ በጸለየባቸው ጊዜ ማቅ ሠፍት ታዘዘባቸው በአማላጅነቱ ለሚተማሙኑ ደግሞ በመጸለይ ምሕረትን አገኙ ።

እንዲሁም ሌላ መልአክ የሚለው መጋቢ ሐዲስ ቅዱስ ገብርኤል ነው ጸሎት በሚያሳርግበት ቦታ ቆመ የምእራፍንን ጸሎት ወደ እግዚአብሔር የሚያሳርግበት ሥልጣን ገንዘብ አድርጓል (ተቀብሏል)

ጌትነቱ በሚታወቅበት ጽፋይ ፍርድ በሚፈረድበት በዓለም መላእክት በሱ ጸሎት ጸሎት ቅዱሳን ደኅርትን (የጳለኞቹ ቅዱሳን ጸሎት) በጎ ሙዳ ያለው ዕጣን አድርጎ ያሳርግ ዘንድ አሳርግ አሉት በጸሎቱ በአማላጅነቱ የሚተማሙኑ ምእራፍን የእርሱ ጸሎት ከጸሎት ቅዱሳን ደኅርት ጋራ በጎ ሙዳ ያለው ዕጣን ሆኖ በርሱ ቃል ወደ እግዚአብሔር ዐረገ ። የምእራፍንን ጸሎት ቅድመ እግዚአብሔር የማሳረግ ሥልጣን እንደተሰጠው ሁሉ ለእግዚአብሔር ወንጌል ለማይታዘዙ ዓመጸኞች ላይም ጸልዮባቸው ማቅ ሠፍት እንደሚያመጣባቸው ሲገልጽ በኃጥአን ጸሎት አምላል የተሰጠውን ጎራረ ዕጣኑን ወደ ምድር ደፋው ። ያን ጊዜ መነዋወጥ ሆነ ይላል ።

እንግዲህ ክርስቲያኖች ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተክርስቲያናችን መላእክት የእኛን ጸሎት ወደ እግዚአብሔር ያሳርጋሉ የምትለው ከላይ የጠቀስናቸውን የመጽሐፍ ቅዱስ ማሰረጃ ይዛ እንጂ ከምንም ተነሥቷ አለመሆኑን የተገነዘባችሁ ይህን ስለኛል ።

መላእክት ሲሰገድላቸውና ሲከበሩ ይገባቸዋል

ስግደትም ሆነ ክብር በሁለት ወገን ይከፈላል ። ለእግዚአብሔርና ለቅዱሳን ሰዎችና ሙላእክት ። እግዚአብሔር ብቸኛ ገናኗ እምላክ ስለሆነ ለእሱ የሚቀርበው ምሥጋና ፣ ክብር ፣ ስግደት ለማንኛውም ፍጡር አይቀርብም በሌላ አንጻር ደግሞ እግዚአብሔር የቀደሳቸውና ያከበራቸውን ደግሞ ከእግዚአብሔር ዘንድ በተሰጣቸው ክብር ልኖ ከብራቸው የፀጋ ስግደት ልንሰግድላቸው ማገዳቸው ግዴታ አለብን ። «ያዘጋጃቸውን እነሱን ጠራ የጠራቸውን እነሱን አጸደቀ የአጸደቃቸውን እነሱን አከበረ» ሮሜ ፳ ፣ ፱ እንግዲህ እግዚአብሔር ያከበረ ረውን ማክበር እንጂ ማቀረድ ለእግዚአብሔር ተገዢ መሆንን አያላይም «ባለቤቱን ካልናቁ አጥፍን አይነቀንቁ» እንደተባለው እሱ ያከበራቸውን አናከብርም የሚል ካለ ጌታን የናቀ መሆኑን ሊገነዘበው ይገባል ።

የዮሐንስ ራዕይ ፲፱ ፣ ፲ እንዴት ይተረጎማል? አንዳንዶቹ ለመላእክት መስገድ አግባብ አይደሉም የሚሉት ይህን ጥቅስ በመጥቀስ ነው ።

በሙራቱ ይህ ጥቅስ ለሙላእክት ሙስገድ እንዳለብን የሚያስገነዝብ እንጂ አትሰገዱ የሚል ሆኖ አናገኘውም የተቃዋሚዎቹ አባባልን ስንሙረምረው ብዙ ስህተትና ግድፈት እንዳለበት እናምናለን ።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

በቅድሚያ የሐንሰ ለመልአኩ ሳይገባው በስህተት ስገደት አቀረበለት የሚለው አባባቸው ምን ያህል ከእውነት የራቀና ከመንፈስ ቅዱስ ሥራ ጋር የሚጋጭ መሆኑን እንረዳለን ።

የሐንሰ ተላላቲ ይሉ ዘንድ የየሐንሰን ማንነት መጽሐፍ ቅዱስ በሚያስረዳው ሁኔታ የተረዱትና የተገነዘቡት አይመለሱም ። የየሐንሰን ማንነት ማወቅ ለፈጸመው ድርጊት ትክክለኛነት ወይም ስህተት ነት ሊገልጽልን ይችላል ።

የሐንሰ ከአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት አንዱ ታያሉንስ በሚል ቅጽል የሚጠራ ጥንትና ፍጹሚ የሌለው ዘላለማዊ ነገር ገባረ ኩሉ ምሉው ስተተኩሉ የሆነው አምላክ ህልውና ተገልጿለት የጻፈ ጌታ የሚወደው ንጹህ ቅዱስ ድንግል ። በቅድስናው በንጽሕናው በድንግልናው እመቤታችን በአደራ የተሰጣቸው የሐ ወን/ ፲፱ ፣ ፳፯ አስከ እገረ መስቀል ድረስ ከጌታ ያልተለየ «አስከመጣ ድረስ ይኑር» የሐን ወን/ ፳፩ ፣ ፳፪ የተባለለት በመንፈስ ቅዱስ ተቃኝቶ አካል ከህልውና ተገልጿለት እንኳን ምድራዊው ቀርቶ ሰማያዊው እውቀት ተገልጿለት የአግቤአብሔርን አንድነት ሦስትነት የሥጋዊን ምሥጢር አበጥሮ እንጠርጥሮ ያሠረጸ ታላቅ ሐዋርያም ነቢይም ድንግልም ነው ። ይህን ቅዱስ ሰው ስለትንቹ ነገር ለመልአክት መስገድ አግባብ አለመሆኑ ተዘንግቶት ወይም አጥቶት ተሳስቶ ሰግዶ ወቅሳኛ ማስጠንቀቂያ ተሰጠው ብሎ መናገርና ማስተማር ወደር በማይገኝለት የስህተት ማጥ ውስጥ መግባት ነው ። ምንም እንኳን ሰው እንከን የማይወጣለት ፍጹም በኩላኤ ባይሆንም ነገር ግን የሐንሰን በዚህ ማግት መንፈስ ቅዱስን መፅረፍ ነው ምክንያቱም በመንፈስ ቅዱስ የተቃኘ ሰው «ወደ እውነት ተመርቶ ሌሎችንም ይመራል እንጂ ወደ ስህተት አይመራም ምክንያቱም የተቃኘው ወደ እውነት በሚመራው በእውነት መንፈስ ነውና የሐ ወን/ ፲፱ ፣ ፲፪—፲፮ ።

ስለዚህ በጌታችን የእውነት መንፈስ ተብሎ የተመሠከረለት መንፈስ ቅዱስ የሐንሰን ወደ ስህተት መራው ቢባል በመንፈስ ቅዱስ ላይ የሰድብ ቃል መናገር አይሆንም? «መንፈስ ቅዱስን የሰደብ ደግሞ ኃጢአቱ አይሠረድለትም ። የሐንሰ በመንፈስ ቅዱስ ፅጋ ለመሞላቱ መጽሐፍ ቅዱስ የሚመሰክረው ነው ሐዋ ሥራ ፪ ፣ ፩ ።

በመንፈስ ቅዱስ የተቃኘ ሰው የሚያመልከው ማንን እንደሆነ ጠንቅቆ ያውቃል ሌሎችንም ያስተምራል ለማን መስገድ እንዳለበት ጠንቅቆ ያውቃል ። ሌሎችንም ያስተምራል እንጂ ሰግዶት ለማይገባው ሁሉ ሲንበረከክ አይታይም ። እንኳን ይህን የአግቤአብሔርን ነገር ስንኳ ሳይቀር ያውቃል ፩ኛ ቆሮ ፪ ፣ ፲—፲፪ ።

መንፈስ ቅዱስ የጥበብ ፣ የማስተዋል የምክርና የኃይል የእውቀት መንፈስ መሆኑ በኢሳይያስ ፲፩ ፣ ፲፪ ። ሳይ የተገለጸ ነው ። እንግዲህ መንፈስ ቅዱስ በየሐንሰ ላይ አድርጎታል ከተባለ ለመልአክ መስገድ አግባብ አለመሆኑን እንደት ሳያስተውለው ፣ ሳያውቅ ቀረ ነ ከዚህ ሁሉ የምንረዳው የሐንሰ ለመልአኩ መስገዱ አግባብ ያለው አስፈላጊ መሆኑን ተረድቶ ተገንዝቦ ለእኛ አብነት ሊሆንን እንደሆነ ነው ።

በዚያች ቅጽበት መንፈስ ቅዱስ ተለይቶት ነበር የሚሉ ከሆነ ማስረጃ መጥቀስ አለባቸው ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ ከሐዋርያት የተለየበት ወቅት በመጽሐፍ ቅዱስ አልተጠቀሰም በጸርሐ ጽዮን

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

ናዲሜ ከናንተ ጋር ነኝ» ማቱ ጽፏ፡ ፲፱ ብሎ ተናገረ እንጂ እለያችኋ
ለሁ አላለም ።

ምነውሳ የሐንሰ መጥምቅ በወሀኒ ሆኖ ስለ ክርስቶስ መጠየቁ
መንፈስ ቅዱስ እንደተለየው የሚያረጋግጥ አይደለም ቤሎ አይደለም
የሐንሰ መጥምቅ ደቀመዛሙርቱን ወደ ጌታ ዘንድ መላኩ እሱ ስለጌታ
ማንነት ተጠራጥሮ ሳይሆን የላካቸው ሰዎች ተጠራጥረው ነበርና አይ
ተው አምላክነቱን ይረዱት ብሎ ነው እንጂ ። እርሱስ ያጠመቀውን
የመስከረሰትን ሊያጣው እንዴት ይችላል? ማቱ ፲፩ ፡ ፪ ።

እንግዲህ ከላይ በተዘረዘረው ሁኔታ የሐንሰ ለመልአኩ የሰገ
ደው አግባብ መሆኑን ተረድቶ ነው ። ከተባለ መልአኩስ አትሰገድ
ልኝ ማለቱ ስለምንድን ነው?

መልስ ፡— ስለ ሦስት ነገር አትሰገድልኝ ብሎታል ።

1ኛ/ ስለ ትህትና ፡—

ሚካኤል ቤሎ ስሙ እንደሚጠቁመው ሚ ፡ መኑ ፡ ካ ፡ ከመገኘቱ
አምላክ በተገናኘ መኑ ከመአምላክ ማለት ነው በአግርኛ እንደ አምላክ
ያለ ማነው ማለት ነው (41) ስለዚህ ሚካኤል መባሉ በትህትናው
አምላኩን በመምሰሉ ስለሆነ ለትህትና ብሎ አትሰገድልኝ ብሎታል ።
ሰዎች እርስ በርሳቸው ትህትና ሲለዋወጡ አይገባም አይገባም እንዲ
ባባሉ ሁሉ መልአኩም አይገባኝም ማለቱ ነው ለትህትና ባይሆን ኖሮ
በምዕራፍ አሥራ ዘጠኝ አስጠንቅቆት ሳለ ምዕራፍ ሃያ ሁለት ላይ
በድጋሚ ሲሰግድ ሕገ እግዚአብሔርን በመጣሱ በሰይፍ በቀላው
ነበር ። ነገር ግን አግባብ አይደለም ማለቱ ስላልሆነ በድጋሚ ሲሰግድ
ለትም አሁንም የትህትናን ነገር ነው የተናገረው ቅዱሳን ምንግዚም
ቢሆን እንደሰይጣን አክብሩን አይሉምና ክብር ሁሉ ለእግዚአብሔር
ብቻ እንደሚገባ ያምናሉ እግዚአብሔር ግን እንዲከበሩ ያደርጋቸዋል ።

2ኛ/ ስለ የሐንሰ ክብር ሲል ነው ፡—

የሐንሰ በክብር ከመልአኩ እኩል ሆኖ ስለነበር ይህንን ክብሩን
ሊገልጽለት ስለፈለገ መልአኩ እንተኮ ከእኔ ጋር በክብር እኩል

ነህ ታዲያ እንዴት ትሰገድልኛለህ እባክህ ተገቢዬ አይደለም ሁለታች
ንም ለእግዚአብሔር እንሰገድ ሲል ነው ሰገደት የበላይና የበጎችነትን
የሚያመለክት ስለሆነ ።

3ኛ/ ስለ ሥልጣን ከህነት ክብር ሲል ነው

ብርሃነ ዓለም ጳውሎስ «ካህናት ሰውን ሁሉ እንደሚገኝ አታው
ቁምን እናንተ ሰውን ሁሉ የምትገኙ ከሆናችሁ ይህን የትንሹን ነገር
ልትፈርዱ አይገባችሁምን ። የዚህን ስም ዳኝነት ተውትና መላእክ
ትን ስንኳ እንድንገዛ አታውቁምን» ፩ኛ ቆር ፮ ፡ ፫—፫ ።

በማለት የካህናት ሥልጣን ምን ያህል የከበረና የገነነ መሆኑን ገልጾ
አል ይህን በግሰመልክት አንድ ታሪክ ይተረካል ስለ የሐንሰ
አፈወርቅ ነው ።

በ344 ዓ.ም. በአንጾኪያ ከተማ አትናሲያና ሲፋንዶስ ከተባሉት
ባልና ሚስት የተወለደው የሐንሰ አፈወርቅ የመጀመሪያ ሥራው
ጥብቅና ነበር የኋላ ኋላ ግን ይህ ሥራ ስላላረካው ማናቸውንም ነገር
ትቶ ክርስቲያን መሆንን ወደደና ከአንጾኪያ ኤጲስ ቆጶስ ከመሊትስ

ዘንድ ሦስት ዓመት ከተማረ በኋላ ተጠመቀ ። በተወለደ በ30 ዓመቱ በእናቱ ሞት ምክንያት የአንጾኪያን ከተማ ለቆ ወደ ሌላ አገር ማንኛ መነኮሰ ከመነኮሰ በኋላ ሁለት ዓመት በሞሻ ተቀመጠ ብዙ መንፈሳዊ መጻሕፍትን ጻፈ በ380 ዓ. ም. በሀገሩ ምክንያት ወደ አንጾኪያ ተመልሶ ከኤ ጲስ ቆጶሱ ከሚረከብ ድቁና ተቀበለ ። የሐንሰ በብሀቅ ውና ሊያሳልፍ ቢሆንም የወጀመሪያ ሐሳቡ የኋላ ኋላ ጥን ማንጸልን ለሕዝቡ መስበክ እንዳለበት መረጠ ። እምነትንና ፍቅርን ትእዛዥ ገና ትሕትናን በአንድነት ገመዱ አስር ለሕዝቡ 7 ዓመት ማንጸልን ከሰበከላቸው በኋላ በ387 ዓ.ም. በአንጾኪያ ከተማ ፓትሪያርክነት ተሾመ (42)

የሐንሰ በአንጾኪያ ከተማ 12 ዓመት ሲሰብክና ሲያስተምር ኖረ ። በዚያን ዘመን እንደ የሐንሰ ስብከትን አሳማሪ አውነትን ተናጋሪ ተነስቶ ለያውቅም ይባላል ። በቤተ ክርስቲያን በበዓል ቀን ሕዝቡ ሲሰበኩ በቀኝና በግራ እየተንጉራደደ ሲሰበክ ሕዝቡ በሰሙ ጊዜ ከደስታቸው ብዛት የተነሣ ገሚሱ ሲሰቅ ገሚሱ ያለቅስ ነበር ። ይባላል የየሐንሰንም ስብከት ለሰማት የሚሰበሰቡ ሕዝብ እስከ 2 እልፍ ይደርስ ነበር እሑድ እሑድ ቀርቶ በዘወትር የሚሰበሰቡ ሕዝብ ልክ የለውም ነበር ። ከስብከቱና ከእነጋገሩም ጣፊም የተነሣ ሕዝቡ የሐንሰ አፈወርቅ ብለው ሰየሙት ይባላል ። በተለያዩ ማርያም ላይ አፈወርቅ የተባለበት ሌላው ምክንያት ሰፍርአል ።

ሕሊናው በመንፈሳዊ ሐሳብ ተገርቶ የክርስቶስ ሁኔታ ምሥጢሩ ልብ በሚነካ ስብከት እየገለጸ ከወርቅና ከብር ይልቅ የክረረ እምነትንና አውነትን ስለተናገረና ስለአስተማረ ሕዝቡ ሁሉ አፈወርቅ ወይም አፈ ዕንቁ ብለው ሰይሙት ይባላል (43)

ከላይ ያለው ታሪክ ለዋናው ነጥባችን መነሻ ይሆን ዘንድ ነው ። አሁን ወደተፈለገው ሐሳብ እንዘለቅ ለዚህ ለየሐንሰ አፈወርቅ ሁለት ወዳጆች ነበሩት ። ንጉሠ አርቃድዮስ ንግሥቲቱ አውደክስያም ይባላሉ ልጅ እየወለዱ ይሞትባቸዋል በምን ምክንያት ልጅ እንደማያደግ ላቸው ሲጠይቁ ደግ ሰው ክርስትና ባያነሣላችሁ ይሆናል አሏቸው ። ከየሐንሰ አፈወርቅ የበለጠ ደግ ሰው አለን ብለው ሴት ልጅ በወለዱ ጊዜ መጥተህ ክርስትና አንላልን ብለው ላኩበት ። እርሱም ጥሪውን አክብሮ ሲሔድ በመንገድ ከእግዚአብሔር ህንድ ተተላክ መልአክ ጋር ይገናኛል ። የበቃ ነውና ሊያየው ችሎአል ። የሐንሰም መልአኩን ወዴት ትሔዳለህ ብሎ ጠየቀው መልአኩም ሲመልስለት አሁን አንተ የምትሔድበትን ብላቴና ነፍሷን ከሥጋዋ ለይተህ እምጣ ብሎኝ የታዘዘኩትን ለመፈጸም ወደዚያ መሔዴ ነው ይለዋል ገናናትና ቆየኝ ላጥምቃት ሀብተ ወልድና ስመ ክርስትና ከተሰጣት በኋላ የታዘዘኩ ውን ትፈጽማለህ እስኪዘያው ግን ከዚህ አትንቀሳቀስ ብሎት በስልጣን ከሀነቱ ገዝቶት ሂደ መልአኩም የየሐንሰን ገዝት ጠብቆ ባለበት ቆመ ። የሐንሰ ልጅቷን አጥምቋት ረስቶት በሌላ መንገድ ተመለሰ ።

የካህናት ማረጋገጫ ደግ እንደሆነ ስለሚያውቅ ያ መልአክ ወደ ላይም ወደታችም ሳይል አሥር ዓመት ከዚያው ሥፍራ ቆሞ ኖረ ። አሥር ዓመት ሲሆናት ለባል ታወቅ ያጠመቅካት ብላቴና እነሆ ለአቅመ ሄዋን አድርሳ ባል ልታገባ ነውና መጥተህ ባርክህ ሰደዳት ብለው ለየሐንሰ አፈወርቅ ላኩበት ። እርሱም በጥሪው መረት የዛሬ አሥር ዓመት ልጅቷን ሲያጠምቅ ሲሔድ በሐይደት መንገድ

በእሳት አምሳል ፀጋው ከታደላቸው በኋላ ጌታ በተናገረው መሠረት «እርፍ ይዞ ወደኋላ የሚያርስ ገበሬ የለም» የሚለውን አባባል ይዘው እስከ ሞት የታሙኑ ማህተሞች ነው የተዘገበው ጌታም «እስከ ዓለም

ሲሔድ መልክ ገ ቆሞ እገኘው ። «ምነው ከዚህ ቆመሃል አለው?» መልሱም ሲ ለሰለት «የካህናት መዓረጋችሁ የከበረ ነውና መቸ ወዲያ ወዲህ ያሰኛል ቃልህን አክብራ እንተ ቆይ ካልከኝ ወዲህ ወዲ ያና ወዲህ ብዩ አላወቅም» አለው ከዚያም የሐንሰ በዝንጉነቱ ራሱን ወቅሶ መልኩን የታዘዘበትን ያደርግ ዘንድ አሰናብቶታል ። (44)

ከዚህ ታሪክ የምንረዳው ቢኖር የሥልጣን ክህነትን ክቡርነት ነው ። እንግዲህ መልኩም ለየሐንሰ መንገዳዊ እትሰገድልኝ ግሉቱ የሐንሰ ካህን ስለነበረ ስለ ሥልጣን ክህነት ክብር ሲል በሥልጣን ክህነት እንደሚበልጠው ሊያስገነዝበው ሽቶ ነው እንጂ ኃጢአት ሆኖ ለጣላት እንደመሰገድ የሚቆጠር ሆኖ አይደለም እንዲህም ቢሆን ኖሮ ከታች በተጠቀሱት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ብዙ ቅዱሳን ሰዎች ለመላእክት ባልሰገዱ ነበር ።

— አሪት ዘፍ. 119 : 5—፪ «ሎጥ በግምባሩ ተደፍቶ ለመላእክት ለሚ ካኤልና ለገብርኤል እንደሰገደ ተዘግቧል ሁለቱ መላእክት ስህተት ሰርተሃል ለእኛ መስገድ ከፈጣሪ ጋር ያጣላህል አላሉትም ።

መጽ. ኢያሱ ፩ : 17 «ኢያሱ ለመላእክት አለቃ ለቅዱስ ሚካኤል ሲሰግድለት ቅዱስ ሚካኤል እትሰገድልኝ ተጠንቀቅ አላለውም ። ኢያ ሱም ለመላእክት አለቃ ለቅዱስ ሚካኤል መስገዱም አግባብ መሆኑን አውቆ ነው እንጂ ተሳስቶ ወይም ደንግጦ አይደለም «እኔና ቤቴ እግዚአብሔርን እናመልካለን ። የምታመልኩትን ከአሁኑ ምረጠው» በግለት አምልኮቱ በአንድ እግዚአብሔር ላይ ብቻ መሆኑን አረጋግ ጦክል ።

— ዜና መዋዕል ቀዳ. ፳፩ : 12 ዳዊትና ሽግግሎዎች ለመልክቱ በግምባራቸው ተደፍተው መስገዳቸው ተገልጾል ። እንግዲህ ዳዊት ተገቢ ያልሆነ እግዚአብሔርን የሚያሳዝን ሥራ ሠራ ሊሉት ይደፍ ሬሉ ።

— ትንቢተ ዳንኤል ፩ : 1፩ «ዳንኤል ለቅ/ገብርኤል ሁለት ጊዜ ሰግዶለታል ። ደንግጦ እንጂ ወደ ፈቅዶ ያደረገው አይደለም የሚሉ ከሆነ ታዲያ ለምን በናቡከደናጾር ቁጣና በእንበሶቹ ጉድጓድ ትጣላ ለህ በተባለ ጊዜ ደንግጦ ለጣላት አልሰግድም እግዚአብሔርን አልካደም? ዳንኤል በድንጋጤ ከአምልኮተ እግዚአብሔር የሚያወጣ ሥራ አልሠራም ቢሠራ ኖሮ በእግዚአብሔር ዘንድ ክብር ሳይሆን ውርደት በጠበቀው ነበር ። ደግሞም መላእክት ግሩምና አስደንጋጭ ግርግ እንዳለባቸው ካሙኑ ለምን እያከብሩአቸውም በፍጥረታቸው ሳንወድ በግድ ከመደፋታችን በፊት ወደን ፈቅደን ክብራቸውን አው ቀን የፀጋ ሰግደት እንሰግድላቸውም? አይ ሲገለጹ ብቻ ነው ሊሰገድ ላቸው የሚገባው አሁን ግን በሌሉበት እንዴት ይሰገዳል የሚሉ ከሆነ ደግሞ እግዚአብሔርን ያምናምነው በዓይኖችን ስላየነው አይደለም ነገር ግን የነቢያትን የሐዋርያትን ዓይን የእኛ ዓይን አድርገን የእነሱን እጅ የእኛ እጅ አድርገን በፍጹም ሃይማኖት እንዳየነው እንደዳሰሰነው አድርገን እናምናለን እንጂ ካላየነው በስተቀር አንሰግድለትም አናምን ውም ብንል የእምነት ሰዎች አንባልም» «ሳይዩ የሚያምኑ ብጹአን

ናቸው» ዮሐን. ወን. ፩ ፡ ፳፯ ተባለ እንጂ አይተው ዳሰው ያሙኑ ብዱ እን ናቸው አልተባለምና እኛም በብሉይ ኪዳን የነበሩ አበውን ዓይን ፍይን አድርገን የብሉይ ኪዳንን ህግና ትምህርት እንደተቀበልን እንዲ ዲሁኖ የሐዋርያትን ዓይን ዓይናችን አድርገን ሐዲስ ኪዳንን አምነን እንደተቀበልን ሁሉ የቀደሙት ቅዱሳን አበው በተገለጹላቸው ጊዜ ለቅዱሳን መላእክት እንደ ሰገዱላቸው የጸጋ ስግደት መስገድም ተገቢ መሆኑን ስላስረዱን መላእክትን በዓይነ ሥጋችን ባናያቸውም መኖራቸው ግን የማይታዩላቸው ሐቅ ስለሆነ የፀጋ ስግደት በስዕላቸው ፊትም ሆነ በስግታቸው በታነፀ ቤተክርስቲያን ሂደት በመንፈስ (በእምነት) እንሰገድላቸዋለን «እግዚአብሔር ማንፈስ ነው የሚሰግዱለትም በመንፈስ ሲሰገዱለት ይገባል» ዮሐን. ወን. ፬ ፡ ፳፱ እንደተባለው ሁሉ «የእግዚአብሔር መናፍስት» ራዕይ ፬ ፡ ፯ ተብለው ስተጠሩት መላእክትም በመንፈስ (በእምነት) የፀጋ ስግደት እንሰገድላቸዋለን። ተገልጿላቸው በነበረ ጊዜ የሰገዱላቸው ቅዱሳን አበው ያገኙትን ጸጋ እኛም እናገኘዋለን ። እምነት ይበልጥ ፀጋን የሚያሰጠው ሳያዩ ሲያምኑና ሲታሙኑ ነው ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መልእክ (ሚካኤል) ነው ?

በመሠረቱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከብር ምሥጋና ይግባውና የመላእክት ፈጣሪ እንጂ ከመላእክት ጋር የሚደመር ፍጡር አይደለም ። ስይጣን ያደረገቸው ሰዎች ግን የባሕርይ አምላክ የሆነውን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ከሚካኤል ጋር እንደ አድርገው ሲናገሩ ይሰማሉ ። እንዲህ ዓይነት ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ ግሆነ ትምህርት የሚያስተምሩት አርዮሳውያን ናቸው ።

አርዮሳውያን ስለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ያላቸው ትምህርት ከዚህ እንደሚከተለው ባጭሩ ተገልጿል።

ክርስቶስ ሰው ከመሆኑ በፊት (Prehuman State)

በዋችታወር ሶሳይቲ እምነት ክርስቶስ (ሚካኤል) የሚጀመሪያው የይሖሐ ፍጡር ነው ። ይህንንም እምነታቸውን እንዲህ ሲሉ ይገልጡታል «ኢየሱስ ወደ ምድር ከመምጣቱ በፊት ማላእክት ያላቸው አይነት ማንፈሳዊ አካል ነበረው» (45)

በእነሱ እምነት እንግዲህ ከሥጋዊ በፊት ፍጹም ማላእክ ነበረ ማለት ነው ። ሚካኤል በሚል ስም ይታወቅ ነበር ይላሉ ። በይሁዳ ማላእክት ፩ ፡ ፯ ላይ ስለ ሙሴ ሥጋ የተከራከረው ማላእክ ሚካኤል ክርስቶስ ነው ለይሖሐ ታዛዥ ሆነ ። ይላሉ ።

ሰው በሆነ ጊዜ (The Hman State)

የክርስቶስን ሰው መሆን ሲናገሩ «ይሖሐ የልጁን ሕይወት ከሰማይ ወስዶ በማርያም ማህፀን ወስጥ አስቀጠጠው ። ሌሎች ልጆች በእናታቸው ማህፀን እንደሚያድጉ ሁሉ ኢየሱስም በማርያም ማህፀን ውስጥ ማደግ ጀመረ (46) በማለት ሚካኤል በሚል ስም ይጠራ የነበረው መልእክን ይሖሐ ሰው እንዲሆን እንደወሰነና ከመልእክነቱ አዋርዶ ሰው እንዳደረገው ያስተምራሉ ።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት
The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

ስለዚህ ክርስቶስ ምንም እንኳን የይሖሳፍ ቃል ተብሎ ቢጠራም ከይሖሳፍ ጋር በፍጹም የተካከለ አይደለም ። ነገር ግን ለአምላክ ታዛዥ በመሆኑ የተነሣ የፀጋ አምላክ አድርጎታል ይላሉ ። ሰው ሆኖ በምድር ላይ በኖረበት ጊዜ መንፈሳዊ ሰው (Spirit Person) አልነበረም ሰው ብቻ ነበረ ሲወለድም ፍጹም ሰዎች ፍጡር ሆኖ ነው ልክ እንደ ሙጀመሪያው ፍጡር እንደ አዳም ይላሉ ።

ከሥጋዊ በኋላ (The Posthuman) ፣ይሖሳፍ ክርስቶስን ከሞት ባሳነሰው ጊዜ ታላቅ ኃይል መንፈሳዊ አድርጎ ነበር ያሰነሳው በተነሳ በትም ወቅት በሥጋው ሳይሆን በማይታይ መንፈሳዊ አካል ነው ይላሉ ሥጋውንስ በየት አኖረው ለሚለው ጥያቄ መልስ ሲሰጡ ደግሞ እንደ ሙሴ ሥጋ ይሖሳፍ በፈለገው መንገድና ሁኔታ በአንድ ቦታ አስቀምጦ ታል ። ሩዘርፎርድ የተባለው የሞትታምር ሰላይቲ ሁለተኛው ፕሬዝ ዳንት ደግሞ ስለ ክርስቶስ ሥጋ ሲናገር «ለወደፊቱ በምትመሠረተው (በ1000 ዓመት) ማለት ነው የምድር አገዛዝ ለተመረጡ ሰዎች በኤግዚ ቢሽገነት ይታያል ብሏል (47)

አርቶጳውያን ስለ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ያላቸውን እምነት ባጭሩ ስንገልጸው

መልአክ — ሰው — መልአክ በሦስቱ መካከል ምንም ዓይነት ግንኙነት የለም መጀመሪያ መልአክ ነበረ ቀጥሎ በይሖሳፍ ትዕዛዝ ፍጹም ተዋርዶ ሰው ሆነ መልአክነቱን አጥቶ ቀጥሎም ታዛዥ በመሆኑ ከበፊቱ መንፈሳዊ ፍጡርነቱ የበለጠ ክብር አግኝቶ ልዩ መልአክ ለወደፊቱ ለምትመሠረተው አዲሲቱ ዓለም ንጉስ ይሆን ዘንድ የታጩ መልአክ ሆነ ።

ከላይ የተጠቀሰው የአርቶጳውያን ትምህርት ፍጹም ከሠጽሐፍ ቅዱስ የራቀ ኢክርስቲያናዊ ትምህርት ነው ።

ጳውሎስ ወገኖቹ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ምን ብለን እንመ ነው መልአክ ነው ብለን እንመነው ባሉት ጊዜ ስለ ጌታችን ማንነት ሲያስረዳ «ከሆነ ጀምሮ ከመላእክቱ ማንን አለው አንተ ልጄ ነህ እኔም ዛሬ ወለድኩህ ዳግመኛም አለ እኔ አባት እሆነዋለሁ እሱም ልጄ ይሆነኛል ። ዕብ ፩ ፣ ፩ ብሎ ጌታችን ከመላእክት የተለየ መሆኑን ካስረዳ በኋላ ስለ ጌታችን ሲናገር ደግሞ «ዳግመኛ በኩርን ወደ ዓለም በሰደደው ጊዜ የእግዚአብሔር መላእክት ሁሉ ይሰግዳለታል» ብሎ መላእክት ሁሉ የሚሰግዱለት የሚንበረከኩለት እንደሆነ ገልጸዋል ። የመላእክት ፈጣሪ መሆኑን ሲገልጽም «ስለ መላ እክቱም አለ መላእክ ቱን ነፋሳት የሚላኩትንም የእሳት ነበልባል የሚያደርጋቸው» ይልና ስለ ጌታ መልአክ አለመሆን ሲያስረዳ ደግሞ «ስለ ልጄ ግን አለ ጌታ ሆይ ዙፋንህ ለዘላለም ነው የሮንግሥትህ በትር የጽድቅ በትር ነው» ብሎአል ። ስለ ፈጣሪነቱም ሲገልጽ «ዳግመኛም እንዲህ አለ አቤቱ አንተ አስቀድሞ ምድርን ፈጠርክ ሰማያትም የእጆችህ ሥራ ናቸው» በማለት «እግዚአብሔር ሰማይና ምድርን ፈጠረ» ከሚለው ጋር አቆ ራኝቶ ነገራቸው «እነሱ ያልፋሉ አንተ ግን ትኖራለህ ሁሉ እንደ ልብስ ያረጃል (ፍጡር ናቸውና) እንደ መጋረጃም ትጠቀልላቸዋለህ ይለው ጣሉም አንተ ግን መቼም መቼ አንተ ነህ (ከእግዚአብሔርነቱ ተለ ውጦ እንደማያውቅ ሲናገር ነው) ዘመንህም የማይፈጸም ነው ። ከሆነ ጀምሮ ከመላእክት ማንን አለው? በቀኝ ተቀመጥ? ማንንም አላለም ብሎ መልአክ ነው ለሚሉት የማያውላዳ ሙልስ ሰጥቶአል ዕብ ፩ ፣ ፭ — 10 ።

ደግሞም ጳውሎስ የክርስቶስንና የሚካኤልን አንድ አለመሆን ሲያስረዳን «ጌታችን ከሰማይ ይወርዳል በሊቀ ሙላእክት ቃል በእግዚአብሔር ሙላእክት ድምጽም ያዝዛል» ፩ኛ ተሰሎንቄ ፩፣ ፲፯ ። ብሎ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሚካኤል ጌታ ፈጣሪ እንደሆነና ሚካኤልም የእሱ ታዛዥ ሙሆኑን ገልጾልኝ ።

በዮሐንስ ራዕይ ፲፪፣ ፩-፲፯ ። ባለው ላይ የጌታችንና የሚካኤልን ልዩነት ግልጽ ሆኖ ሰፍሩልኝ ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር ነው ። ስለ ሁላችን ኃጢአት ሲል የሰውን ሥጋ ተዋህዶ በቀራንዮ አደባባይ የተሰቀለ የሞተ ሞትን ድል አድርጎ የተነሣ የባህርይ አምላክ ነው (48)

ማ ጠ ቃ ሰ ያ

- ቅዱሳን ሙላእክት የተፈጠሩት በዕለተ እሁድ ነው መዝ ፻፵፰፣ ፪-፮ ።
- ሙላእክት ለምሕረትና ለመግት ይላካሉ ። በአማላጅነታቸው ለሚተማመኑት ሰዎችም ከእግዚአብሔር ዘንድ ያማልዳሉ ።
- ሙላእክት አያገቡም አይጋቡም ማቴ ፳፪፣ ፴ ።
- ሙላእክት ረቂቃን አካላት ናቸው ።
- ለቃን ሙላእክት ሰባት ናቸው ራዕይ ፩፣ ፮

ኅዳር ፲፱፣ ፲፱፻፱

ብርሃኑ ገብና

መስከረም ፲፱፻፱ ዓ. ም.
አዲስ አበባ